

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI
Broj: 11 0 U 038179 25 U
Dana, 07.07.2025. godine

Okružni sud u Banjaluci, po sudiji pojedincu Gordani Stevandić, uz sudjelovanje zapisničara Vesne Radanović, u upravnom sporu po tužbi Udruženja za borbu protiv korupcije „Transparency International u BiH“ (u daljem tekstu: tužilac), zastupanog po S. B, u svojstvu zakonskog zastupnika, a on po punomoćniku Jovani Kisin Zagajac, advokatu iz Banjaluke, radi poništenja rješenja, broj: 01-3065/24, od 23.12.2024. godine, JU „Gimnazija“ Banjaluka (u daljem tekstu: tužena), zastupana po direktoru Ž. K, kao zakonskom zastupniku, a ona po Advokatskoj firmi „Sajić“ o.d. Banjaluka, u predmetu slobode pristupa informacijama, dana 07.07.2025. godine donio je:

P R E S U D U

Tužba se uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tužena da tužiocu nadoknadi troškove nastale vođenjem sudskog spora u iznosu od 1.325,00 KM i to u roku od 30 dana od dana prijema ove pravosnažne presude.

Odbija se tužena sa zahtjevom za naknadu troškova spora.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom, odbijena je kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv zaključka tužene, broj: 01-2841/24, od 20.11.2012. godine, kojim je odbačena kao nedopuštena žalba tužioca izjavljena protiv odluke tužene, broj: 01-2653/24, od 25.10.2024. godine.

Blagovremeno podnesenom tužbom, tužilac pobija doneseni akt, navodeći u tužbi istorijat postupka koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja. Smatra da tužena prilikom donošenja osporenog rješenja nije vodila računa o pravilima postupka, da nije potpuno i pravilno utvrdila činjenično stanje, te da nije primijenila odredbe zakona, što je sve uticalo na rješenje ove upravne stvari. Navodi da je u žalbi na zaključak tužene od 20.11.2024. godine, kojim je odbačena njegova žalba na odluku tužene od 25.10.2024. godine, isticao da postoje povrede Zakona o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske i Zakona o opštem upravnom postupku, u smislu onemogućavanja njegovog prava na daljnju pravnu zaštitu, da žalba nije ni neuredna, ni nedopuštena, niti nerazumljiva, da ZOSPI predviđa mogućnost izjavljivanja žalbe na odluke kojima je odbijen pristup informacijama, kao i obavezu organa da navede kome organu unutar institucije se žalba podnosi, a što u konkretnom slučaju nije navedeno, te da je na taj način postupljeno protivno članu 18 ZOSPI. Smatra i da obrazloženje pobijanog rješenja nije u skladu sa članom 197 stav 2 ZUP-a, kao i sa članom 8 istog zakona. Navodi takođe i da u pobijanom rješenju nije razmatran nijedan žalbeni navod, čime je prekršen član 230 stav 2 ZUP-a, kao i da je u žalbi izjavljenoj na zaključak ukazao na brojne nepravilnosti, ali da drugostepeni organ u pobijanom rješenju nije utvrđivao procesne nedostatke zaključka, nego je odlučivao o pravu tužioca na pristup informacijama, po njegovom zahtjevu od 23.10.2024. godine. Dalje ističe da je pobijanim rješenjem prekršeno načelo ocjene dokaza propisano odredbama ZUP-a, kao i načelo zakonitosti, a da ZUP i ZOSPI nisu pravilno primijenjeni.

Pogrešnim smatra konstataciju drugostepenog organa da je predmet zahtjeva dostava ličnih podataka za kandidate izabrane na predmetna radna mjesta, a da podnosilac zahtjeva za iste nije dostavio punomoć lica na koja se informacija odnosi, da je tužilac nevladina organizacija koja se bori protiv korupcije i koja prati zapošljavanja i imenovanja u državnoj službi, da se zahtjev odnosio na pristup informacijama o izabranim kandidatima na određena radna mjesta, da je tražen pristup Pravilniku o radu i aktu o sistematizaciji radnih mjesta tužene, te da je formulacija zahtjeva jasna, a da je tuženi mogao da traži i da se zahtjev razjasni i da se informacija konkretizuje. Navodi da nije tražio lične informacije o izabranim kandidatima, nego informacije koji su kandidati izabrani za navedena radna mjesta, što se može smatrati informacijom u skladu sa članom 3 stav 1 tačka 1 ZOSPI, a ne ličnom informacijom u smislu člana 11 stav 3 istog zakona, kao što je pristup JMBG, adresama, brojevima računa i slično. Podsjeća da je Bosna i Hercegovina ratifikovala Konvenciju Vijeća Evrope o pristupu zvaničnim dokumentima, koja svakome daje pravo da ostvari pristup zvaničnim dokumentima, bez obzira na njihove motive i namjere. Smatra da nisu pravilno primijenjene ni odredbe člana 14 stav 3 tačka a) ZOSPI, da je tuženi prekršio i član 4 istog zakona, da nije dovoljno da se u rješenju navede samo da organ nije utvrdio da postoji javni interes za davanje traženih informacija, nego se mora provesti postupak, propisan članom 9 stav 2 ZOSPI. Iz navedenih razloga, predlaže da se tužba uvaži i poništi aktu tužene od 23.12.2024. godine, u naknadu troškova upravnog spora.

U odgovoru na tužbu, tužena istu u cijelosti osporava kao neosnovanu, navodeći da je, odlučujući po zahtjevima tužioca za pristup informacijama od 14.10.2024. godine i od 23.10.2024. godine, u skladu sa propisima, dostavila konkretno tražene informacije, ali da tužilac nije, u smislu člana 11 stav 2 ZOSPI, postavio zahtjev za dostavu informacija, te da je nakon što mu je odgovoreno na pitanja iz zahtjeva od 14.10.2024. godine, dostavio novi zahtjev za pristup informacijama, koje, prema stavu tužene, podliježu zakonskim ograničenjima, pa je za iste bilo potrebno, u skladu sa članom 11 stav 3 ZOSPI, dostaviti punomoć, pa da je stoga zahtjevu tužioca od 14.10.2024. godine u cijelosti udovoljeno. Navodi da tužilac u novom zahtjevu od 23.10.2024 godine, optužuje tuženu za nezakonito i neustavno postupanje, koje predstavlja zloupotrebu službenog položaja ili ovlaštenja, a da se zapošljavanje pripravnika na neodređeno vrijeme, direktno kosi sa načelima ustava, te da zahtjeva dostavu informacija o kandidatima koji su izabrani na određena radna mjesta, Pravilnika o radu i akta o sistematizaciji radnih mjesta. Dalje navodi i da je tužilac prijavio tuženu Republičkoj upravi za inspekcijske poslove, Sektor prosvjetne inspekcije, koja je kod tužene na osnovu te prijave izvršila vanrednu kontrolu, prilikom koje nisu utvrđene nikakve povrede propisa od strane tužene, prilikom raspisivanja i provođenja predmetnog konkursa. Ističe dalje da je u odgovoru na zahtjev od 23.10.2024. godine, tužiocu odgovorila da direktor ustanove na osnovu potrebe za radnicima odlučuje da li će se konkurs raspisati na određeno ili na neodređeno vrijeme, te da se ne smije vršiti diskriminacija u pogledu zapošljavanja pripravnika. Smatra da je na oba zahtjeva odgovorila u skladu sa zakonskim propisima, a da tužilac nije imao potrebnu punomoć, u skladu sa odredbama ZOSPI, koju nije ni naknadno obezbijedio, da je na upit tužioca odgovorila na način kako je to zahtjevom i postavljeno, odnosno navela propise koji dozvoljavaju direktoru škole da odluči o zapošljavanju na određeno ili na neodređeno vrijeme, pa imajući u vidu da se tužilac predstavlja kao organizacija koja se bavi pružanjem besplatne pravne pomoći građanima, isti poznaje propise i na osnovu toga može pronaći osnov za određeno postupanje, pa stoga neosnovanim smatra pozivanje tužioca na član 15 ZUP-a. Citira odredbe člana 103, 106, 111 stav 6, 8 i 9 i člana 112 stav 1 i 11 Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju Republike Srpske, člana 49 i 50 stav 2 Zakona o radu, pa kao jasno navodi da je škola ovlaštena da na upražnjeno radno mjesto angažuje pripravnika i da je u tom smislu slobodna da odredi da li se isto lice prima na određeno ili neodređeno vrijeme, te da ako u roku od 10 mjeseci od sticanja uslova za polaganje stručnog ispita, isti ne položi, radni odnos mu

prestaje, na koji način je postupljeno u konkretnom slučaju, kod prijema profesora fizičkog vaspitanja, na neodređeno vrijeme, u svojstvu pripravnika. Smatra da ju je tužilac neosnovano optužio za kršenje zakona i Ustava, dok sam traži da se krše zakonske odredbe i dostavljaju informacije kojima u ovom slučaju treba biti uskraćen pristup. Neosnovanim smatra i tužbeni navod da je tužiocu onemogućeno pravo na pravnu zaštitu, jer je istom dozvoljeno da se koristi svim dozvoljenim pravnim sredstvima, kao i da isti proizvoljno tumači odredbe ZUP-a, jer je činjenično stanje potpuno i tačno utvrđeno i na osnovu istog je pravilno primijenjen zakon i pravilno izveden zaključak. Smatra da tužilac, kao „nevladina organizacija koja je prepoznatljiva po borbi protiv korupcije“, nema poseban tretman u odnosu na ostala lica, pa da isti kao i svako drugo lice, mora da ispunjava formalne uslove potrebne da se njegovom zahtjevu udovolji, a to je da posjeduje potrebnu punomoć, da zahtjev nesporno konkretizuje, odnosno jasno i nedvosmisleno opredijeli, a što mu je moralo biti poznato kada je tražio dostavu ličnih informacija o fizičkim licima, prije svega o profesoru fizičkog vaspitanja, odnosno njegovo ime i prezime, te da li je isto lice, nakon provođenja konkursne procedure, zaposleno ili nije, a za koje traženje nije imao ovlaštenje, pa mu je pravilno pristup tim informacijama uskraćen. Netačnim smatra navod tužioca da nije tražio lične informacije, jer dostava informacija o izabranim kandidatima nije moguća bez dostave ličnih informacija, a dostava ličnih podataka se ne može smatrati informacijom, u smislu ZOSPI, već isključivo kao lični podatak u smislu odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka, a koji predstavlja bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičko lice, na osnovu koje se može utvrditi identitet lica. ZOSPI definiše informaciju kao svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, bez obzira na oblik i karakteristike, te ista ne podrazumijeva neograničen pristup i razmjenu, prije svega ličnih podataka, što je potvrđeno posebnom definicijom ličnih informacija, pa je tužena tražene podatke dostavila u skladu sa navedenim, a pristup ličnim informacijama, odnosno ličnim podacima, ograničila, jer traženi podaci sadrže informacije koje uključuju lične interese koji se odnose na privatnost trećeg lica. Neosnovanim smatra i tužbeni navod da tužiocu nije odobren pristup dokumentima škole, jer je tužiocu dostavljen izvod iz Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta za radno mjesto nastavnika, kao i da tužena nije prilikom donošenja pobijanog rješenja postupila u skladu sa odredbama člana 14, u vezi sa članom 6, 7, 8 i 9 ZOSPI, jer je u cijelosti postupila u skladu sa navedenim zakonom, te u skladu sa podnesenim zahtjevima tužiocu dostavila informacije. Ističe na kraju da u postupku nije prekršila nijednu odredbu ZUP-a, da je potpuno i pravilno utvrdila činjenično stanje i na isto pravilno primijenila zakon i zakonske propise, vodeći računa o ograničenjima koja taj zakon određuje, a da tužiocu nije uskraćeno nijedno pravo, dok je tužilac tokom postupka mijenjao svoje zahtjeve, pokušavajući da nepostojanje uslova za pristup traženim informacijama opravda činjenicom da se radi o organizaciji koja pruža pravnu pomoć građanima u borbi protiv korupcije i da bi zbog toga trebao da mu se omogući nesmetan pristup svim traženim informacijama, pa kako predmetna tužba predstavlja zloupotrebu procesnih ovlaštenja, predlaže da sud istu odbije kao neosnovanu, a tužioca obaveže na naknadu troškova postupka.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbama člana 30 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), zatim odgovor na tužbu, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je tužilac zahtjevom od 14.10.2024. godine, od tužene zatražio informaciju po kojem pravnom osnovu se pripravnik-profesor fizičkog vaspitanja, prima u radni odnos na neodređeno vrijeme, te da li je tužena imala saglasnost resornog ministarstva za ovakav vid zapošljavanja. Odlučujući o zahtjevu tužioca tužena je dostavila odgovor na zahtjev od 21.10.2024. godine, u kojem tužioca upućuje da navedene informacije i uslove može pronaći u odredbama člana 103 stav 1 Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju, nakon čega

je tužilac zahtjevom od 23.10.2024. godine zatražio informaciju o kandidatima koji su izabrani na radna mjesta profesor fizike, matematike, fizičkog vaspitanja, te profesor računarstva i matematike, Pravilnik o radu i akt o sistematizaciji radnih mjesta kod tužene koji je bio na snazi na dan objave konkursa. Po tom zahtjevu tužena je dostavila odgovor na zahtjev od 25.10.2024. godine, u kojem ponovo tužioca upućuje da navedene informacije i uslove može pronaći u odredbama člana 103 stav 1 i člana 106 stav 4 Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Na odgovor na zahtjev od 25.10.2024. godine, tužilac je dana 04.11.2024. godine, direktoru tužene izjavio žalbu, koja je zaključkom odbačena kao nedopuštena, navodeći u obrazloženju da je dana 20.11.2024. godine održana 10. redovna sjednica Školskog odbora, na kojoj nije razmatrana predmetna žalba, jer nije bilo jasno kome se žalba izjavljuje, da li direktoru, na kojeg je naslovljena ili drugostepenom organu, da je ista nerazumljiva, neuredna i nedopuštena jer nije izjavljena i dostavljena Školskom odboru, zaključujući da je istu trebalo odbaciti kao nedopuštenu i pozvati žalioца da žalbu uredi u skladu sa zakonom, uz pouku o pravnom lijeku, da se protiv ovog zaključka može izjaviti prigovor Školskom odboru, u roku od 15 dana od dana dostavljanja zaključka. Po žalbi tužioca od 09.12.2024. godine, izjavljenoj na zaključak tužene od 20.11.2024. godine, ista je rješenjem predsjednika Školskog odbora od 23.12.2024. godine (osporeni akt), odbijena kao neosnovana, u čijem obrazloženju se između ostalog, navodi da je tužena u cijelosti postupila u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama, vodeći računa da ispoštuje, kako zakonske odredbe, tako i samu svrhu i cilj ovog propisa, kao i o javnom, tako i o interesu trećih lica, koji osporeni akt je predmet ove tužbe čije poništenje se traži.

Osporeni akt je nepravilan i nezakonit.

U razrješenju predmetne upravne stvari treba poći od odredbe člana 4 Zakona o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/01, u daljem tekstu: ZOSPI) koji propisuje da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da objavi takve informacije, a ovo pravo pristupa podliježe samo formalnim radnjama i ograničenjima kako je utvrđeno u ovom zakonu. Dalje treba ukazati na odredbu člana 11 stav 1 i 2 ZOSPI koja propisuje kome se i kako podnosi zahtjev za pristup informacijama te šta on treba da sadrži.

Članom 5 navedenog zakona propisano je da se izuzetak od objavljivanja tražene informacije utvrđuje samo u slučajevima kada nadležni javni organ: utvrdi izuzetak u smislu članova 6, 7 ili 8 za cijelu informaciju ili dio informacije, i odredi, nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa u smislu člana 9, da objavljivanje informacije nije od javnog interesa, dok je članom 9 propisano da će nadležni javni organ objaviti traženu informaciju, bez obzira na utvrđeni izuzetak, ako je to opravdano javnim interesom i uzeti u obzir svaku korist i svaku štetu koje mogu proistići iz toga. Stavom 2 tog člana propisano je da će u donošenju odluke da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, nadležni javni organ razmotriti okolnosti kao što su (ali nisu ograničene na), svako nepoštovanje zakonske obaveze, postojanje bilo kakvog prestupa, sudsku pogrešku, zloupotrebu vlasti ili nemar u obavljanju službene dužnosti, neovlašćeno korištenje javnih fondova, ili opasnost po zdravlje ili bezbjednost pojedinca, javnosti ili okoline.

Odredba člana 14 stav 1 istog zakona obavezuje organ da po prijemu zahtjeva za pristup informaciji preduzme sve redovne mjere da prikupi zahtjevano informacije i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva, dok dalji stavovi 2 i 3 ovog člana nedvosmisleno propisuju da se po ovakvom zahtjevu mogu donijeti samo dvije vrste odluke i to stav 2 predviđa odluku kojom se odobrava pristup informacijama i način na koji će se ona sprovesti u djelo, dok stav 3 predviđa odluku kojom se u cjelini ili djelimično odbija pristup informacijama. Ako se zahtjev odbija u cjelini ili djelimično (zbog toga što nešto predstavlja poslovnu tajnu, zaštićeni lični podatak ili iz nekih drugih razloga), onda odluka - dopis u smislu člana 14 stav 3 navedenog zakona treba da sadrži: a) zakonski osnov za status izuzeća

informacije uz navode članova ovog zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, što uključuje i uzimanje u obzir faktora javnog interesa i b) obavljanje podnosiocu zahtjeva o pravu podnošenja žalbe određenom organu, a što uključuje neophodne podatke za kontakte sa takvim organom, krajnji rok za podnošenje žalbe kao i troškove podnošenja žalbe, pri čemu nije napravljen izuzetak u odnosu na bilo koji organ.

Cilj Zakona o slobodi pristupa informacijama jeste da se ustanovi da informacije pod kontrolom javnog organa predstavljaju javno dobro od vrijednosti i da javni pristup ovim informacijama promoviše veću transparentnost i odgovornost tih javnih organa, te da su ove informacije neophodne za demokratski proces, kao i da se ustanovi da svako lice ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa javnim interesom, te da javni organi imaju odgovarajuću obavezu da objave informacije.

Dakle, tužena je imala obavezu da, u skladu sa članom 9 ZOSPI, odlučujući o zahtjevima tužioca od 14.10.2024. godine i od 23.10.2024. godine, ispita cijeli slučaj, odnosno da ocijeni (sprovođenjem testa) da li su ispunjeni zakonski uslovi predviđeni za utvrđivanje izuzetaka, te da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, a ne dostaviti odgovor od 21.10.2024. godine i od 25.10.2024. godine, u kojima tužioca upućuje da tražene informacije i uslove može pronaći u odredbama člana 103 stav 1 i člana 106 stav 4 Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Odlučujući o žalbi tužioca od 04.11.2024. godine, izjavljenoj na odgovor na zahtjev od 25.10.2024. godine, ukoliko je smatrala da je žalba trebala biti izjavljena Školskom odboru, kao drugostepenom organu, tužena je istu bila dužna bez odlaganja prosljediti nadležnom organu na daljnje postupanje, a ne zaključkom žalbu odbaciti kao nedopuštenu, uz pouku da se protiv istog može izjaviti prigovor Školskom odboru.

Donoseći osporeni akt, Školski odbor kao drugostepeni organ je, odlučujući po žalbi tužioca, bio dužan poništiti zaključak i naložiti organu kome su zahtjevi za pristup informacijama upućeni, da nakon što razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva i nakon sprovedenih svih propisanih radnji, da donese odluku koja će obavezno da sadrži zakonski osnov za status izuzeća informacije, uz navođenje članova ovog Zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, što uključuje i uzimanje u obzir faktora javnog interesa, a ne žalbu odbiti kao neosnovanu, uz obrazloženje da je postupak po zahtjevima tužioca u cijelosti proveden u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama, tako da je i osporeni akt nepravilan i nezakonit, zbog čega se tužba i ukazuje osnovanom, pa je istu valjalo uvažiti i osporeni akt poništiti, a na osnovu ovlaštenja iz člana 31 stav 1 i 2 ZUS-a.

U smislu člana 50 ZUS-a, tužena je u obavezi da odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, od dana prijema ove presude, donese novi upravni akt uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe suda u pogledu postupka.

Odluka o troškovima upravnog spora, koje je sud dosudio tužiocu, temelji se na odredbi člana 5 i 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/11), a u vezi s članom 386 stav 1, 387 i 396 stav 1 do 3 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), s obzirom da je tužilac zastupan po punomoćniku (advokatu) u tužbi postavio opredjeljen zahtjev za naknadu troškova upravnog spora, koji troškovi se odnose na: sastav tužbe u iznosu od 900,00 KM (300 bodova x 2,00 KM), uvećano za paušal od 25%, odnosno 225,00 KM, što ukupno iznosi 1.125,00 KM, kao i sudske takse na tužbu i na presudu u iznosu od po 100,00 KM, a što sve ukupno na ime troškova upravnog spora iznosi 1.325,00 KM, shodno Tarifnom broju 3 i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/05) i članu 22 i 23 Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 i 67/20), pa je odlučeno kao u stavu 2 izreke ove presude.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova nastalih davanjem odgovora na tužbu nije osnovan, jer davanje odgovora na tužbu nije obavezna radnja u upavnom sporu, niti je dati odgovor uticao na odluku suda, pa je isti kao takav odbijen.

Zapisničar
Radanović Vesna

Sudija
Gordana Stevandić